

Екскурсія

Час іде на три лади:
Йде майбутнє тихою ходою,
Мчить теперішнє стрілою,
А минуле – те стоїть завжди.

До минулого часто ми приходимо самі. І це не випадково, адже наш інтелект, наш духовний світ, наш культурний рівень базуються на досягненнях попередніх поколінь. Ми повинні знати, розуміти та шанувати минуле. Інакше ми навчимо наших дітей і внуків зневажати наш сьогоднішній день – адже для них він теж колись стане минулим.

Дике поле. Густе різнотрав'я топтали коні половецькі. А степ здавався безкрайнім. А потім сюди прийшли люди. Як вони жили? Який одяг носили? Якими речами користувались? Як облаштовували своє житло?

Наше село, як відомо, засноване переселенцями – волохами десь у 1772 році. Вони принесли із собою свої звичаї, традиції, культуру облаштування оселі. При відтворенні цього житла ми не мали на меті показати волоську хату (це окрема тема дослідження). Тут відтворено інтер'єр типової сільської оселі жителів Наддніпрянщини.

А створив цей інтер'єр, піч і вдихнув у нього життя Олександр Іванович Кердан, вивчивши ілюстрації і фото етнографічних досліджень.

За всю історію людське помешкання пройшло від землянки до хмарочоса. І в народній уяві склався узагальнений, більш поетичний, аніж реальний, образ батьківської оселі, символу тепла й доброти, символу родини, місця, куди завжди повертаються і де нас завжди чекають.

Мій дім, моє близьке, моє далеке.
Несу до нього радість і біду.
Коли весною прилетять лелеки,
Я до порога сина приведу....

Хата моя, біла хата,
Рідна моя сторона.
Пахне любисток і м'ята,
Мальви цвітуть край вікна.

Хата, зведена майстрами – чоловіками трималась на майстринях – жінках. Чисто вибілена, розмальована кольоровою глиною, оздоблена рушниками та витинанками, уквітчана пахучими травами.

Вона в давні часи була не тільки помешканням, а й місцем зустрічей, розваг. Тут відбувались різні обряди, тут святкували, тут і раділи й сумували, тут завжди були раді гостям. Хата смачно пахла свіжими калачами, коли справляли обжинки (далі про свята Різдва, Великдень....)

Бубонять рогачі і кочерги,
Щось пригадують з давнини.
І чекають покірно черги
Засмагли горщики і чавуни.

Центр житла, його душа – **піч**. Де тепло, там і добро, й достаток, і злагода. Без пічного вогню хата мертва. Жінки постійно білили й підмазували піч, дівчатам не дозволялось мазати піч, тому що їхня доля постійно би журилась. Було повір'я, що пічному вогню треба давати дарунок, цей дарунок замінював глечик з водою. І те, що українська національна кухня одна з найвідоміших в світі, дякували їй, звичайній печі.

Розписала піч Лісова Галина та сама яка розписала і вікна нашого храму ззовні).

Горщики, глечики і макітра, які ви бачите тут – місцеві, принесені прихожанами нашого храму, а також привезені батюшкою з поїздок по Україні

Кочерги і рогачі – волоські, ними ще кілька десятиліть тому користувались господині.

Рушник був своєрідною візиткою оселі. Обличчям господині. За тим, скільки і якими були рушники, створювалась думка про жінку, її дочок. Ніщо так не характеризувало жіночу вправність, майстерність, охайність і працьовитість, як ці рукотвори.

Із рушником ушановували появу немовляти у родині, з ним відряджали у далеку дорогу, одружували дітей, зустрічали рідних і гостей, проводжали в останній путь. Орнаментація рушників України надзвичайно різноманітна. У кожному регіоні склалися свої традиційні мотиви, особливості композиційної побудови, колірна гама.

Співала синь розкованих струмків,
Яріла в білім інеї калина,
Із маминих барвистих рушників
Дивилася на мене Україна.

Історія нашого села – це істоія кількох етапів заселення. У нас немає в колекції рушника з типовою волоською вишивкою. А з цих рушників на нас дійсно дивиться вся Україна. Ось вишивка Полтавщини, Тернопільщини, Сумщини, Наддніпрянщини. Рушник живе і функціонує до наших днів. Тому підтвердження ось ці рушники, вишиті зовсім недавно – у 1964, 1972р....

Скриня ж моя мальована!
Та не рік, не два пряла,
Та не зимоньку ткала,
Та не літо білила...

Скриня була у великій пошані. Сюди складали одяг, рушники, полотно, прикраси – усе найцінніше для господині. Тут зберігався посаг нареченої. Виходячи заміж, дівчата забирали скриню із собою. За звичаєм скриню ставили на видному місці. Поряд з вишиваними рушниками та килимами вона була окрасою хати. На весілля скриню оглядало все село, обговорюючи її вартість і художнє оздоблення.

Найретельніше розписували перед скрині та причілки. Віко малювали рідше, побутував звичай застеляти його скатертиною або килимом.

Скриню, що знаходиться у нашому музеї, надала Демуш Олена Олексіївна. В ній знаходився її весільний посаг. А килимок, яким накрита скриня, привезений із села Вербова Царичанського району.

В нашому музеї зібрано декілька колекцій

Колекція ікон

Нумізматична колекція

Колекція господарського реманенту

Колекція українських рушників.

Колекція господарського реманенту :

Ярмо подвійне – У ярмо впрягали пару волів. Але це ярмо вже не бачило волів. У нього після війни впрягали корів. Коровами у Волоському орали і волочили.

Замолот – пристрій для обмолоту зернових культур.

Ціп – традиційне ручне знаряддя для молотби застосовується на території України з часів Київської Русі.

Гак рибацький і весло часто зустрічаються серед реманенту наддніпрянських селян.

До **хатнього начиння** відносяться **ночви**. Це коритце, видовбане з цільного відрізка деревини. Ночви використовували для прання і для підсівання борошна і замісу тіста.

Ось цей плаский дерев'яний брус з коротким держакон і ребристою робочою поверхнею називається **рубель**. Його використовували для прасування білизни.

Просушену білизну накручували на качалку і прокочували по ній рубелем.

Пристрій для двох відер – **коромисло**.

Ще на початку ХХ століття кожна українська родина займалася прядінням і ткацтвом.

Домашнє ткацтво, незважаючи на розвиток фабричної промисловості, являло собою усталений комплекс технічних прийомів та знарядь праці, які склалися протягом століть.

Із ткацьких знарядь праці у нас представлені **механічна вертикальна прялка і чесалка**.

Колекція господарського реманенту у нас ще невелика.

Зараз у нашому музеї на стадії оформлення колекція старовинних ікон та нумізматична колекція.

Нумізматична колекція:

Найстаріша монета в нумізматичній колекції - миколаївський срібний рубль.

Дореволюційні купюри ХХ століття – 1905 року – 3 рубля

1909 року – 5 рублей,

1910 року – 100 рублей

За часів Центральної Ради випускалися гроші з зображенням тризуба, про це свідчить ось ця сто гривена купюра 1918 року. Це казначейський білет Російської Соціалістичної Федеративної Республіки 1919 року За колекцією купюр СРСР можна прслідкувати історію країни. Наприклад один рубль 1938 року з зображенням Стаханова.....

В роки фашистської окупації Рейхскомісаріат Україна випускав карбованці 1942 рік Ровно. Тут представлені 100, 200, 20 карбованців. Є і німецькі дойчмарки часів Другої світової війни.

Велика колекція купуно-карбованців належить до років перебудови розпаду СРСР, в ті часи зарплатню отримували мільйонами.

Усе, що ви почули, це тільки частка нашої історії, нашої культури. Цією розповіддю вся наша група хоче запевнити, що ми, юні прихожани нашого храму, зможемо відповісти на запитання: хто ми? Чиї сини? Яких батьків діти?